

ARCHIV ČESKÝ

ČILI

STARÉ PÍSEMNÉ PAMÁTKY

ČESKÉ I MORAWSKÉ.

DÍL TŘETÍ.

SWAZEK I.

W PRAZE, 1844.

et vetamus; mandantes nemini nostrorum fidelium subditorum licere paganum aut Saracenum aliquem receptare in suis domibus aut agris, nisi eis ut viatoribus, per regnum nostrum transeuntibus ad partes forte remotiores, aut etiam infra regnum pro mercaturis seu causis aliis accedentibus, hospites, caupones seu stabularii necessaria et quaeque convenientia ministrarent, quod fieri permittimus, dum tamen cuiquam ¹⁾ in fraudem fidei Catholicae non procedat.

zapowiedáme úplně a bránime, prikazujíc, aby žádnému z našich wěrných poddaných neslušelo pohana neb změtence kterého přijeti do swých domów neb dědin, leč jim jako pocestným po našem království jedúcím do krajin snad dalších, neb do království pro kupectwie neb přičiny jiné přicházejícím, hospodáři, krčmáři neb marštaléri potřebami hodnými aby poslužili; a toho dopůštieme, kdyžby však nic nepocházelo ke lsti wíře křesťanské obecné.

III. De haereticis.

Quod in religionem divinam committitur, in omnium fertur injuriam. Quid enim potest ab hominibus ²⁾ gravius existimari ³⁾, quam divinae potentiae copiosam clementiam, in proprio filio humano generi attributam, miserorum latrantium dentibus percipi lacerari? Hi sunt haeretici, qui oves dominicas a Petri custodia, cui pascedae a Jesu domino nostro bono pastore sunt creditae, segregare conantes,

Což se proti duchowenství božskému děje, nad wšelikú křiwotu jest. Neb což móż ode wšech (za těžšie) mnieno býti, než božské moci hojnú milost, u vlastním synu lidskému pokolení danú, mizerných a biedných utrhačůw zuby slyšeti, žeby měla býti trhána? Toť jsú kacieři, kteřížto owce božské od Petrowy stráže, jemuž, aby paseny byly, od Ježíše pána našeho, dobrého pastýře, jsú swěřeny, od-

II. Pohanóm a Saracenóm w našem křesťanském království obydlé a přebýwánie w Čechách pilně zapowiedáme, prikazujíce wšem našim wěrným a nám poddaným křesťanóm, aby žádného pohana ani Saracena w swých domiech nechowali, ani na swé dědiny nepřijímali k obydlení; jedné kdyžby skrze naše království šli nebo jeli do wlastí dalších z příhody, anebo kdyžby do našeho království pro které kupectwie nebo pro jinú potřebu kam šli neb jeli: tehdy hostinní hospodáři nebo jiní kupci mají jim potřebu tělesnú, jako jiným hostem za jich peníze způsobiti; to odpůštieme swobodně, kdyžby nebylo w úkladu a we lsti proti wíře křesťanské a cierkwe swaté.

III. Což proti zákonu cierkwi swaté protiwenství se stane, to se wšem křesťanóm děje protiwenství; neb nic těžšieho i protiwnějšieho nenie, než proti božie moci a proti jeho syna pána našeho jediného welikému milosrdenství k lidskému pokolení přichýlenému zlých a hubených psuow zuby a jazykem tu milost kúsati a žráti. Tiť jsú kacieři, kteříž owce božie od stráže a pasenie Petrowy chtie oddělití, jemuž jest to pasenie wšech owec ot Jesu

¹⁾ T 3. quicumque. ²⁾ B. ab omnibus. ³⁾ J. B. existimari, alias tolerari.

velut lupi rapaces intrinsecus, eousque mansuetudinem ovium ¹⁾ praetendunt, quomodo-
docunque possint ovile subintrare domi-
nicum, quod demum desiderant suis lupi-
nis morsibus demoliri. Hi sunt filii pa-
tris nequitiae et fraudis auctoris ²⁾, ad de-
cipiendas simplices animas destinati. Hi
sunt serpentes, qui latenter videntur in-
serpere, et sub mellis dulcedine virus evo-
munt, ut dum vitae cibum se ministrare
simulant, a cauda feriunt, et immiscent
mortis poculum, velut quoddam durissi-
mum aconitum. Hi dum sanctae et indi-
viduae Trinitatis essentiam denegant, sub
uno contextu nequitiae tres simul offendunt: deum videlicet, proximos et seipsos.
Deum, cum dei fidem et filium unigeni-
tum non agnoscunt; proximos, dum ipsis
sub specie ³⁾ spiritualis alimoniae, haere-
ticae pravitate oblectamenta ministrant;
crudeliter etiam saeviunt in seipsos, dum
post animarum dispendium corpora deni-
que saevae mortis illecebris, (quam per
agnitionem verae fidei possent evadere),
vitae prodigi, impudenter involvunt.

lúčiti mienice, jako vlci hltawí wnitř, tak daleko krotkost lidskú pokrytè wedú, kte-
rakbykoli mohli w owěinec boží wnitř,
kterýžto owěinec potom swým wlěim žrá-
ním žádají zkaziti. Toť jsú synowé otce
nepravosti a množitelé lsti, k oklamání
sprostných duší wyslani; toť jsú hadowé,
kterížto tajně widieni býwají, ani se pla-
zie, a pod medowú sladkostí jed vypú-
štějí, aby, když pokrmu žiwota poskýsti
se zdají, ocasem urážie, a umiesie ná-
poje smrti, práwè jako někaké najtwrdšie
znamenie. Tu když swaté a nerozdielné
trojice přie, pod jedniem setkáním neb
wyrčením nepravosti tři spolu pod jednú
urážejí: boha to wěz, bližnie a sami se.
Boha, poněwadž wiery a syna jednoroze-
ného nepoznávají; bližnie, když jim pod
způsobem duchownieho pokrmu kacieřské
křiwoty oblahozenie podávají; ukrutně
také liti jsú proti sobě, když po nebez-
pečenství duší, těla nad to swá ukrutné
smrti hanebně, jižto skrže poznání wiery
mohliby ujiti, žiwot mrhají, bez studu
uwalují.

Krista, syna božieho, našeho pastýře dobrého, swěřeno a poručeno, a oni snažiwše se swú
chytrostí a zlostí, jako vlci lační a chwátawí wnitř lísawě a tiše žádají a myslé, kterakby
mohli wlúčiti se a wstúpiti w owěinec boží, a žádajíce, aby mohli swým kúsáním owce se-
žrati a rozehnati od pastýře a ot dobré pastwy. Tiť jsú synowé otce zlořečeného a rozmno-
žitelé lsti falešných, ku přeluzování sprostných duší poslaní. Tiť jsú hadowé, ježto tiše a
sladce sipie, a pod tú sladkostí jed z sebe wyléwají; neb když sladce mluwie, činie se milo-
srdní, ale k ostatku od ocasu jed jako sladký nápoj miesejí sprostným owcem, totiž lidem
neučeným. Ti jistí, když swaté a nerozdielné Trojice jednoty přie, pod chytrostí zlořečen-
stwie swého tři urazují, totiž pána boha, swé bližnie i samy se. Pána boha urážejí, když wiery
křesťanské a syna jeho jediného neznají; swé bližnie urážejí, když jim pod nadějí duchowní
kacieřské sladkostí, chtiece je přelstiti, wyprawují; samy se také ukrutně ranie, když po wy-
puzení duše těla swá těžké smrti na oheň wzdávají, kteréžto smrti, poznajíce wieru boží,

¹⁾ *T. hominum.* ²⁾ *J. auctores. T. actoris eo.* ³⁾ *J. B. sub spe. T. substantiae.*

Contra tales itaque deo et hominibus sic infestos, quorum quidam (sicut accepimus) ex exteris nationibus accedentes, regnum nostrum, Christiana religione clarissimum, haereticæ pravitate tenebris maculare conantur, continere non possumus, sicut nec debemus, aequaliter motus nostros, quin debitæ ultionis gladium in eos exeramus: praesenti promulgato divinitus sancientes edicto, ut crimen haereseos et damnatae sectae ¹⁾ cujuslibet, prout sacrosanctae et apostolicae ecclesiae decretis habetur, velut crimen publicum possit ab omnibus intentari; imo crimine laesae majestatis nostrae debet ab omnibus horribilius reputari, quod in divinae majestatis injuriam ²⁾ noscitur attentatum.

Nemine etiam deferente, diligenter investigari volumus hujusmodi sceleris patratore, et per officiales nostros sicut alios malefactores inquiri, et inquisitione notatos, (etiam si levis suspicionis argumento tangantur,) a viris ecclesiasticis vel praelatis, ad quos spectat, examinari jubemus; per quos si evidenter inventi fuerint a fide catholica saltem in articulo fidei deviare, ac per ipsos pastoraliter more communiti, tenebrosis diaboli relictis insidiis,

Proti takovým za celo bohu i lidem překážejícím, z nichžto někteří, jakož slyšíme, z cizích zemí a národův přibrawše se, království naše, křesťanským náboženstvím přejasné, vši silú myslé kacieřské nepravosti zatměniem zprzniti, sdržeti nemóžem, jakož ani máme sdržeti hnuti svých, ale hodné pomsty proti takovým meč abychme vytáhli. Těto výpovědi prohlášením božsky za právo ustanovujeme, aby hřiech kacieřstwa a potupené roty všeliké, jakož swatoswatá obecna a apoštolská cierkew w práwě psáno má, jako hřiech zjewný ode všech lidí móż býti praven, ano hřiech úraza welebnosti naše má ode všech najhroznějšie počten býti, kterýž proti božské welebnosti wědomým bezprávím jest pokušen.

Beze všeho také wznášení na nás pilně chcme, aby ptáno bylo na takového hřiecha smluwce, a úředniky našimi jakožto i na jiné zločince aby ptáno bylo, a po optání znamenáné, by pak lehkého domnění dówodem dotčeni byli, od našich kostelnikůw neb prelátuow, k nimžto příslušie, prikazujem aby koštowani neb pokušeni byli. Jimižto jestliže zjewně nalezeni budú, od wiery obecné křesťanské, že toliko w článkú wiery pochybuji, a jiní

praven=
oznámen

bez vznášení=
bez přednesení
věci u
panovníkova
soudu

mohliby prázdni býti, chwáléc pána boha w Trojici swaté a w jednotě. Proti takovým kacieřóm, bohu i lidem nemilým, jakož slyšíme, že někteří cizozemci, přibrawše se do našeho Českého a křesťanského království, snázili jsú se kacieřství rozsěwati; toho my, Karel ciesař, nemohúce ani s práwem majíce trpěti, z swé snažnosti prikazujem, aby bylo w témž našem království prowoláno, pod zápovědí naše pomsty mečem nebo ohněm, aby žádné kacieřství ani swolenie šibalské, ježtoby se proti cierkwi swaté chýlilo, w našem království nebylo trpieno ani zatajeno, prikazujiце našim všem úřednikóm, purkraběm i poprawcem, aby se po nich pilně ptali, a je jimajíce wydávali prelátóm a mistróm, aby jích ná wiere cierkwe swaté

¹⁾ J. ut crimine haereseos damnatae sectae. T. crimen her. damnati septo. ²⁾ T. nomen.

noluerint agnoscere deum lucis, sed in errore concepto ¹⁾ mala constantia perseverent: praesentis nostrae sanctionis edicto damnatos mortem pati haereticos decernimus, quam affectant, ut vivi in conspectu populi comburantur, flammis commissi judicio, qui sacri flaminis lumen agnoscere, et patris aeterni perennem gloriam quaerere, unigenitique filii passionem, redemptionem humani generis credere denegarunt ²⁾.

pastýřským bĕhem napomenuti jsúc, za-
temněná také ďábelská osidla opustiec, i
nechtĕli poznati boha swĕtlosti, ale w bludu
počati jsúc, we zlĕ stálosti žeby tr-
wati chtĕli: tohoto našeho ustawenie wý-
powĕdí odsuzujem, potupenĕ kacieři smrt
aby trpĕli, kteréž žádají, aby za žiwa před
obličejem lidským upáleni byli, jsúc w oheň
uwrženi, kteříž swatĕho ducha swĕtlosti
poznati sú nechtĕli, a wĕčného otce sláwy
hledati, a jednorozenĕho syna umučenie,
wykupitele lidského pokolenie wĕriti sú
zapřeli.

IV. De inquisitione haereticorum.

Haereticos cujuscunque sectae, quos sicut non solum ad requisitionem praelati vel inquisitoris pravitatis haereticae, sed etiam ex eorum officio (ut jam decrevimus) inquiri et capi volumus, sic captos per officiales eosdem dictis praelatis aut inquisitoribus remitti, vel eorum certis nunciis assignari praecipimus et jubemus.

Kacieře wšelikaké roty, kterýchž netoliko k optání preláta neb toho inquisitora, kterýž ptáti se má na nešlechtnost kacieřskou, ale i z úřadu swĕtského, jakož sme uložili, mají ptáti se na ně a je jímati, a chceme tomu, kdyžby od úředníków byli zjímáni, aby swrchuřečeným prelatóm neb přihledačóm nebo jich poslóm jistým wydání byli, to prikazujem i welíme.

V. De receptatoribus haereticorum et credentibus et complicibus eorum.

Omnis sectae haereticos a quoquam juxta limites regni nostri Boemiae, in domibus

Wšelikteré roty kacieřów od nižádného podlé mezi králowstwie našeho buď w do-

pokusili, jakož na ně záleží; a kdyžby je w kacieřstwi poznali, a nechtĕli ustúpiti bludu kacieřského, poznajíce wieru cirkwe swatĕ a pána boha w jeho swĕtlosti: tehdy mocí ustawenie tohoto prikazujem, aby je na smrt dali, s tiem kacieřstwim živé přede wším lidem na ohni spálili, ponĕwadž nechtĕli poznati swĕtlosti boha otce wĕčného a syna jeho jediného, našeho wykupitele, chwály držeti w jednotĕ, jakož wiera křĕstánská káže.

IV. Prikazujem také wšem našim wladářóm, kdežby zwĕděli kteréžkóli kacieře, aby je naši mocí jímali, a swĕříce těm mistróm kacieřským wydávali na pokúšenie po jistých poslech beze wšeho omylu.

¹⁾ *J. erroris concepti. B. errore concepti.* ²⁾ *B. denegant.*